

Onderwijs op maat

Zolang er onderwijs bestaat, ontstaan er vernieuwende initiatieven. Ouders, leerkrachten en schoolleiders staan op de barricade om hun idealen te verdedigen. Met passie en visie werken zij aan nieuwe pedagogische inzichten en vernieuwende leerconcepten. Wat maakt dit onderwijs bijzonder?

Resi Veldhoven is sinds drie jaar relatiemanager primair onderwijs bij Kennisnet. Daarvoor was ze dertig jaar leerkracht. Onlangs toerde zij mee met de Leerschool on Tour. Een initiatief van de Leerschool, een organisatie die scholen ondersteunt bij vernieuwend onderwijs. Het was een indrukwekkende reis langs een aantal scholen met uiteenlopende en vernieuwende visies. Naast alle verschillen was er een opvallende overeenkomst. Overal geldt als uitgangspunt het talent van het kind. Die bepalen welke richting het kind opgaat en worden versterkt met behulp van onder andere meervoudige intelligentie. De zintuigen worden bewust en veelvuldig aangesproken. Een mooi voorbeeld hiervan is SBO De Piramide, een school voor speciaal basisonderwijs. Resi: “Kinderen in het speciaal basisonderwijs zijn vaak gefrustreerd vanwege hun eigen falen. Op deze school kijkt men in eerste instantie naar wat het kind wel kan. Kinderen zijn eigenaar van bepaalde projecten en dat zorgt voor eigenwaarde.”

Verhouding leerkracht kind

Op de vernieuwende scholen bepaalt het kind, in samenspraak met leerkracht en ouders en verzorgers, het leertempo. Belangrijk hierbij zijn cognitieve ontwikkeling en sociale en emotionele groei. De leerkracht is vooral coach en begeleider en zoekt, samen met het kind, naar de aanwezige talenten. Hiervoor wordt vaak eigen lesmateriaal ontwikkeld zodat het kind op maat informatie tot zich neemt.

School als leefgemeenschap

De bezochte scholen zijn vaak intieme leefgemeenschappen. Dat zie je terug in de inrichting. Op Hof ter Weide zijn lokalen als huiskamers ingericht. Ook SBO De Piramide maakt gebruik van speciale lokalen. Binnen deze muren kunnen de kinderen veilig en in hun eigen tempo talenten ontwikkelen en versterken. Op de Wittering ontbreken juist die muren, de school is heel open. Er zijn gezellige terrassen ingericht waar leerlingen

'Uitgangspunt op alle vernieuwende scholen is het kind en zijn talent.'

elkaar ontmoeten. KNAVilla werkt veel vanuit meervoudige intelligentie en dat merk je ook in de inrichting. Er zijn hier allemaal verschillende kamers. Zo is er bijvoorbeeld een snoezelruimte. Om tot rust te komen, de zintuigen te stimuleren en om inspiratie op te doen. En tot slot de Vallei. Hier werken de kinderen veel buiten. Ze bouwen, in overleg met elkaar, hutten waarvoor ze zelf hout kochten.

Ict is er gewoon

Ict is op bijna al deze scholen een vanzelfsprekendheid. Resi: "De ict-discussie die hier plaatsvindt, is bijvoorbeeld de toegevoegde waarde van een digibord. Een instrument dat bij individueel onderwijs anders wordt ingezet." Op sommige scholen hebben leerlingen eigen laptops en ook de Nintendo DS is een leermiddel.

Vrijheid blijheid?

Misschien, maar de scholen moeten uiteindelijk de kerndoelen halen. En die zijn voor alle kinderen in Nederland gelijk. Resi: "Zolang men aan kan tonen dat het de kerndoelen dekt, is de vrijheid groter. De ene school werkt individueler dan de andere. En er zijn scholen die een tussenvorm kiezen. Op Hof ter Weide leren de kinderen eerst een aantal basisvaardigheden om daarna zelf hun keuzes te maken. Iedere dag start en eindigt de leerling in een basisgroep waarbij zij luisteren naar elkaars ervaringen."

De Leerschool on Tour is een initiatief van De Leerschool. Sinds 2005 krijgen onderwijsgeïnteresseerden de kans om een aantal vernieuwende scholen in Nederland te bezoeken. Rikie van Blijswijk, initiatiefneemster: "Tijdens de toer laten we zien hoe vernieuwende concepten in de praktijk toegepast worden. En hoe de school dit verder ontwikkelt en borgt. Het is inspirerend om te zien hoe betrokken, gemotiveerd en actief kinderen bezig zijn met uitdagende en betekenisvolle activiteiten."

Meer informatie over de bezochte scholen en de leerschool vindt u op www.deleerschool.nl

Column

Ontwikkelen in Ontmoeting

Maatwerk, het afstemmen van ons onderwijs op de individuele behoeften van leerlingen, krijgt mede gestalte, wanneer men uitgaat van eigenaarschap. Passend onderwijs ontstaat pas als het top-down beleefd wordt. Bouw uit waar je goed in bent, bouw op waar je interesses liggen en compenseer waar je minder talent in hebt. Kerobei en haar 21 basisscholen, waaronder 2 scholen voor speciaal onderwijs, zijn ervan overtuigd dit te kunnen bereiken met onze visie: 'Ontwikkelen in ontmoeting'.

Op het gebied van onderwijs en ict zijn we de Elektronische Leeromgeving van de Bouwmeestergroep aan het uitbreiden. Binnen deze omgeving kunnen individuele leerlingen zich presenteren in het gedeelte: 'Wie ben ik?'. Door met leerlingen in actie te gaan, te reflecteren en te evalueren, krijgen we input van de leerling om zo het product op zijn/haar behoeften te verfijnen en af te stemmen. Met de Leonardoschool Venlo van Kerobei werken we actief, binnen deze omgeving, aan het E-Portfolio van de leerling.

Naast het onderdeel 'Wie ben ik?' is er een onderdeel 'Mijn Ontwikkeling', waar de leerling vorm geeft aan 'Wat wil ik?' en 'Wat kan ik?'. De leerling bepaalt zijn eigen ontwikkeling door het instellen van zijn/haar competentielijnen. Hier wordt door de individuele leerling en de leerkracht na reflectiegesprekken zijn ontwikkeling aangegeven van beginnergedrag naar expertgedrag t.a.v. de gekozen competentielijn(-en). De leerling is in actie, reflecteert, zoekt verdieping en laat zijn groei zien. De resultaten worden in zijn digitale portfolio-omgeving opgenomen (werkstukken, films etc.).

Het stimuleren van de motivatie van het kind blijft belangrijk. De competentieontwikkeling blijft belangrijker dan de leerinhouden zelf. Ze leren hoe ze zelf dingen aanpakken, waardoor ze in staat zijn om kennis en vaardigheden verder uit te bouwen, zonder dat de omgeving ze daarin moet sturen).

Eigenaarschap ! Ja.... Ontwikkelen in ontmoeting.

Jan Wilms, Directeur Bs. Mikado - Venlo - Blerick

www.mikado.kerobei.nl

www.kerobei.nl

www.kerobei.yurls.net